

وزارت جهاد کشاورزی

جمهوری اسلامی ایران

Iran veterinary organization

دستورالعمل اجرایی :

ضوابط بهداشتی
مرکز نگهداری و پرورش میگو عاری از
بیماریهای خاص

Directive Of :

Health Requirements for Specific
Pathogens Free (SPF) shrimp
establishment

آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، دوراهی یوسف آباد، ابتدای خیابان

سیدجمال الدین اسدآبادی، ساختمان سازمان دامپزشکی کشور

تلفن: ۸۸۹۶۲۳۸۰ - ۸۸۹۵۰۸۷۶ دورنویس: ۸۸۹۵۷۲۵۲

WWW.IVO.IR

پایگاه اینترنتی:

98/02/ IVO
May
2019

مقررات ملی دامپزشکی

۹۸/۰۲/IVO

اردیبهشت ۱۳۹۸

فهرست

عنوان	صفحه
هدف.....	۳
تعاریف ، واژه ها و اصطلاحات	۳
دامنه کاربرد	۳
مسئولیت اجرا	۴
قوانین و مقررات مرتبط	۴
محل و موقعیت مرکز.....	۴
مساحت زمین مرکز.....	۵
ظرفیت مرکز	۵
طرح و نقشه تأسیسات.....	۵
تأسیسات اصلی و جانبی مرکز	۶
محل آبیگری	۶
ایستگاه پمپاژ آب.....	۶
تانکها و مخازن سالم سازی آب.....	۷
سالنها(قرنطینه و تکثیر مرکزی).....	۸
ویژگی سالنهای قرنطینه و تکثیر مرکزی.....	۸
کانالها و شبکه آبرسان ورودی.....	۱۰
کانالهای خروجی آب.....	۱۰
انبار نگهداری خوراک.....	۱۰
سالن کشت جلبک.....	۱۱

- ۱۱.....سالن هیچ آرتمیا.....
- ۱۱.....انبار دارو و مواد شیمیایی.....
- ۱۲.....سرویس بهداشتی ، رختکن و .....
- ۱۲.....مسئول فنی بهداشتی مرکز.....

ضمائم :

- پیوست شماره (۱) : فهرست عوامل بیماریزای مهم برای پایش و مراقبت در مرکز تولید میگو عاری از بیماریهای خاص (SPF)..... ۱۴.....
- پیوست شماره (۲) : استانداردهای فاکتورهای فیزیکی شیمیایی آب برای پرورش میگو عاری از بیماریهای خاص (SPF)..... ۱۵.....
- پیوست شماره (۳ و ۴ و ۵ و ۶) : حریم بهداشتی مرکز پرورش میگو عاری از بیماریهای خاص (SPF) از اماکن دامی، صنایع وابسته، صنایع غذایی، راه آهن ، فرودگاه، سکونتگاه و..... ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹.....

« دستورالعمل اجرایی و ضوابط فنی و بهداشتی مرکز نگهداری و پرورش میگو مولد عاری از بیماریهای خاص (SPF) » توسط دفتر بهداشت و مدیریت بیماری های آبزیان با همکاری دفتر نظارت بر بهداشت عمومی و مواد غذایی و موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور در اردیبهشت سال ۱۳۹۸ نگارش شد و در جلسه مورخ ۱۳۹۸/۰۲/۲۸ با کد « دستورالعمل ۹۸/۰۲ دامپزشکی » به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا است.

ماده ۱ - هدف :

تعیین شرایط و ضوابط فنیو بهداشتی مراکز نگهداری و پرورش میگو مولد عاری از بیماری های خاص (SPF) می باشد.

ماده ۲- تعاریف ، واژهها و اصطلاحات :

در این دستورالعمل واژهها و اصطلاحات در تعاریف زیر کاربرد دارند.

۱-۲- سازمان : سازمان دامپزشکی کشور

۲-۲- اداره کل : اداره کل دامپزشکی استان

۳-۲- مرکز: مرکز نگهداری و پرورش میگو مولد عاری از بیماری های خاص

۴-۲- امنیت زیستی (Biosecurity) : مجموعه سیاستها، روش ها و اقدامات طراحی شده به منظور پیشگیری از ورود بیماری و یا عوامل بیماری زا به مرکز و نیز کاهش و یا پیشگیری از گسترش بیماری در داخل مرکز به سایر واحدها صورت می پذیرد.

۵-۲- پیش مولد: به میگو در حال رشدی اطلاق میشود که هنوز رسیدگی جنسی لازم را برای تولید تخم و اسپرم را ندارد.

۶-۲- میگو مولد: به میگو بالغی اطلاق میشود که به مرحله رسیدگی جنسی رسیده است .

۷-۲- میگو مولد عاری از بیماری های خاص (SPF): میگو مولد عاری از کلیه عوامل بیماری زای اخطار کردنی لیست OIE و بیماریهای مد نظر سازمان دامپزشکی کشور می باشد که در طی دو نسل نگهداری هیچ کدام از عوامل بیماری زا مورد نظر ردیابی نشده و نسل دوم آن به عنوان میگو مولد عاری از بیماریهای خاص (SPF) معرفی میگردد.

۸-۲- مرکز نگهداری و پرورش میگو مولد عاری از بیماری های خاص (SPF): جایگاهی است که با بهره مندی از امکانات مورد نظر در این دستورالعمل تحت شرایط امنیت زیستی ، مبادرت به نگهداری و پرورش مجزای میگو مولد عاری از بیماریهای خاص (SPF) ، به منظور ارائه به مراکز تکثیر میگو کشور می نماید. این مرکز باید حداقل به مدت ۲ سال تحت برنامه ملی مراقبت سازمان دامپزشکی باشد.

۹-۲- قرنطینه: نگهداری گروهی از آبزیان در مکانی اختصاصی (Isolated) بدون تماس مستقیم و یا غیرمستقیم با سایر آبزیان موجود، به منظور تحت نظر بودن طی زمان مشخص و در صورت لزوم نمونه برداری، آزمایش و درمان با امکان ضدعفونی آب خروجی

۱۰-۲- گواهی سلامت: گواهی صادر شده توسط مرجع ذیصلاح مبنی بر سلامت محموله آبزی.

ماده ۳- دامنه کاربرد:

این دستورالعمل برای صدور و یا تمدید پروانه بهداشتی تاسیس و بهره برداری مرکز نگهداری و پرورش میگو مولد عاری از بیماری های خاص (SPF) نگارش شده است.

ماده ۴ - مسئولیت اجراء :

تمام اشخاص حقیقی و حقوقی که مبادرت به تاسیس و بهره برداری مرکز می نمایند، ملزم به رعایت مفاد این دستورالعمل می باشند و اداره کل دامپزشکی استان مسئول نظارت بر حسن اجرای آن می باشد .

ماده ۵- قوانین و مقررات مرتبط :

- ۱-۵- قانون سازمان دامپزشکی کشور- مصوب ۱۳۵۰
- ۲-۵- قانون سازمان شیلات ایران- مصوب
- ۳-۵- قانون نظام جامع دامپروری کشور- مصوب ۱۳۸۸
- ۴-۵- آئین نامه اجرایی نظارت بهداشتی دامپزشکی- مصوب ۱۳۸۷
- ۵-۵- آئین نامه اجرایی قانون حفاظت از منابع آبی جمهوری اسلامی ایران- مصوب ۱۳۷۸
- ۶-۵- آئین نامه چگونگی کنترل بهداشتی ترده، نقل و انتقال، واردات و صادرات دام زنده و فرآورده های خام دامی- مصوب ۱۳۷۳
- ۷-۵- آئین نامه مبارزه با بیماری های دامی و جلوگیری از سرایت و انتشار آن ها- مصوب ۱۳۹۱

ماده ۶- محل و موقعیت مرکز ، باید دارای شرایط زیر باشد :

محل و موقعیت:

- این مرکز باید در محلی استقرار یابد که:
  - ۱-۶- از نظر ضوابط نظام دامداری مشکلی نداشته و دور از مراکز آلاینده باشد و از کلیه آلودگیهای زیستی و شیمیائی بدور باشد و در محلی کاملاً ایزوله باشد.
  - ۲-۶- حوادث طبیعی مانند سیل آن را تهدید ننماید.
  - ۳-۶- تحت تاثیر بوهای نامطبوع، دود، گرد و غبار و آلودگی قرار نگیرد.
  - ۴-۶- در مسیر قنات و چشمه های تامین آب شرب قرار نگیرد.
  - ۵-۶- به سهولت به راههای ارتباطی جهت حمل و نقل دسترسی داشته باشد.
  - ۶-۶- امکان دسترسی به آب سالم و بهداشتی وجود داشته باشد.
  - ۷-۶- محل استقرار مرکز باید واجد شرایط مناسب از نظر شرایط محیطی، آب، خاک، سطح ارتفاع از آب های آزاد و همچنین شرایط آب و هوایی باشد .
- ۸-۶- محل آبیگری این مراکز نباید نزدیک اسکله های صیادی و سایر فعالیت های صنعتی و آبی پروری باشد.
- ۹-۶- محل ساخت مرکز بایستی دور از مصب رودخانه و مناطقی از دریا که دارای گل و لای هستند باشد.
- ۱۰-۶- محل آبیگری از دریا حتی الامکان حداقل تغییرات را از لحاظ شوری، دما و ... در طول فصول سال دارا باشد.
- ۱۱-۶- محل ساخت مرکز می بایست در سواحل دریا و دور از زمین های کشاورزی باشد.
- ۱۲-۶- حتی الامکان نزدیک به منابع تامین برق و آب (شور و شیرین) و با کیفیت مناسب باشد.

۱۳-۶- از نظر حریم بهداشتی از اماکن دامی و صنایع وابسته به دام، واحدهای صنعتی و مراکز خدماتی، سکونتگاهها، جاده، راه آهن، فرودگاه و ..... مرکز مذکور باید در سطح ۷ دستورالعمل شماره ۰۲۰/۳۳۸۸۴ - ۹۱/۱۱/۲ ابلاغیه وزیر محترم جهاد کشاورزی قرار گیرد.

۱۴-۶- حریم خطوط انتقال و توزیع نیروی برق و دکل های فشار قوی برق تعیین شده از سوی وزارت نیرو را رعایت نماید.

۱۵-۶- حریم قانونی دریا، دریاچه، خلیج و تالاب ها رعایت شود.

۱۶-۶- علاوه بر دسترسی به راه های ارتباطی جهت حمل و نقل میگو، امکانات فرودگاهی، شرایط آب و هوایی مناسب برای تولید

مولد میگو SPF، امکان دسترسی اختصاصی به مرکز و بازرسی بهداشتی فراهم باشد.

یادآوری: قبل از صدور پروانه بهداشتی تأسیس انجام آزمایشات آب و خاک الزامی است.

ماده ۷- مساحت زمین:

- مساحت زمین در نظر گرفته شده برای مرکز باید به نحوی باشد که علاوه بر مساحت در نظر گرفته شده برای استقرار تاسیسات اصلی و جانبی مندرج در این دستورالعمل، معادل ۳۰ درصد کل زمین به منظور محوطه سازی، راه های دسترسی و تردد وسایل نقلیه در نظر گرفته شود.

ماده ۸- ظرفیت مرکز:

- با توجه به درخواستو طرح و نقشه ارائه شده از سوی متقاضی، آب مورد نیاز، امکانات و تجهیزات مندرج در این دستورالعمل پس از تأیید طرح و نقشه توسط ادارات کل دامپزشکی استان محاسبه و تعیین می شود.
تبصره: حداقل ظرفیت تولید در هر سال ۵۰۰۰ جفت مولد گرفته می شود.

ماده ۹- طرح و نقشه تاسیسات:

طرح و نقشه تاسیسات باید توسط متقاضی متناسب با ظرفیت و براساس اصول (Good Aquaculture Practice) GAP (Good Animal Husbandry Practice) GAHP (Good Hygiene Practice) عملیاتی بهداشتی خوب و امنیت زیستی (Biosecurity) و (Good Manufacturing Practice) عملیاتی بهینه ساخت، به نحوی تهیه و ارائه شود که شامل تاسیسات اصلی و جانبی به شرح زیر باشند:

۱. محل آبیگری

۲. تانک ها و مخازن سالم سازی آب

۳- سالن پیش قرنطینه

۴. سالنهای قرنطینه مرکز (دو سالن ۱ و ۲)

۵. سالن تکثیر مرکزی
۶. محل بسته بندی و پکینگ
۷. کانال ها/ شبکه های آب رسانی ورودی و خروجی، کانال های زهکش
۸. انبارهای نگهداری خوراک، دارو
۹. انبار نگهداری وسایل و تجهیزات مورد نیاز
۱۰. استخرهای خاکی یا بتنی
۱۱. آزمایشگاه
۱۲. اتاق کشت جلبک
۱۳. اتاق هج آرتمیا
۱۴. رختکن و سرویس بهداشتی
۱۵. دفتر مسئول فنی بهداشتی
۱۶. اتاق کارگری

ماده ۱۰- محل آبیگری باید دارای خصوصیات ذیل باشد :

- ۱-۱۰-۱- سازه مکش
- ۱-۱۰-۲- موتورخانه: باید در نزدیک ترین فاصله به منبع آبی باشد و به نحوی که امکان نشت هرگونه مایعات مثل گازوئیل، نفت، روغن و ... از آن به آب استخر و کانال آبرسان اصلی وجود نداشته باشد .
- ۱-۱۰-۳- حوضچه آرامش: حوضچه آرامش با استفاده از فیلترهای شنی و توری در اندازه های مختلف برای رسوب گذاری اولیه و فیلترینگ آب ورودی باید احداث شود .
- ۱-۱۰-۴- لوله های مرتبط کننده : باید از جنس مواد زنگ نزن باشد.

ماده ۱۱- ایستگاه پمپاژ آب:

۱. پمپ ها آب مورد نیاز را از دریا به حوضچه های رسوب گیر منتقل می نماید. ظرفیت این پمپ ها متغیر و به زمان آبیگری و ظرفیت مرکز بستگی دارد. پروانه و محور این پمپ ها با توجه به شوری آب باید از آلیاژ های مخصوص ساخته شود.
۲. پمپ های انتقال آب از رسوب گیر به فیلترهای شنی
۳. پمپ های انتقال آب از حوضچه های ذخیره و حوضچه های کلر زنی و حوضچه فیلتراسیون ریز به سالن تکثیر.

ماده ۱۲ – تانک ها و مخازن سالم سازی آب باید دارای خصوصیات و ویژگیهای ذیل باشد :

حوضچه ذخیره و درمان آب ورودی بایستی حداقل دارای پنج فضای مجزای مشخص برای حوضچه های رسوب گیر، فیلترهای سنی، حوضچه های ذخیره آب، حوضچه ضد عفونی و کلرینه کردن آب، حوضچه فیلتراسیون ریز و استفاده از مواد Chellating agent (رسوب دهنده فلزات سنگین) و تنظیم فاکتورهای فیزیکی – شیمیایی آب باشد.

۱. آب ورودی باید پیش از توزیع در کارگاه (بخش تکثیر، پرورش جلبک، آرتمیا و غیره) با کلرزی و فیلتراسیون تمیز و ضد عفونی شود.

۲. توزیع باید به گونه ای طراحی شود که از خطر انتقال آلودگی در بخش های مختلف جلوگیری شود.

۳. سیستم توزیع آب باید به گونه ای باشد که بتوان مواد ضد عفونی را به داخل آنها پمپاژ کرد و طی دوره خشک کردن، کاملاً خشک شوند.

۴. مخازن باید قابل شستشو و ضد عفونی باشند و دارای ظرفیت متناسب با آب مورد نیاز مرکز باشد

ماده ۱۳ – به منظور تولید میگوی عاری از بیماری های خاص (SPF) رعایت موارد ذیل الزامی است :

۱۳-۱- غربال گری میگوهای انتخاب شده از نظر بیماریهای این دستورالعمل و سایر بیماریهای مد نظر سازمان دامپزشکی کشور بر اساس دستورالعمل شماره ۱۳۸۷/۴۴/۰۴ تولید مولدین پرورشی

۱۳.۲ : نگهداری میگوهای غربال شده در سالن قرنطینه ۱ (نسل F0) به مدت ۲-۵ ماه

۱۳.۲ : غربال گری مجدد میگوهای نسل F0

۱۳.۳ : انتقال میگوهای غربال شده به سالن قرنطینه ۲

۱۳.۴ : تکثیر میگوها در سالن قرنطینه ۲

۱۳.۵ : غربال گری بچه میگوهای تولیدی و ایجاد نسل F1

۱۳.۶ : نگهداری میگوهای نسل F1 تا زمان رسیدگی جنسی

۱۳.۷ : انتقال میگوها به سالن تکثیر مرکزی

۱۳.۸ : نگهداری و تکثیر میگوها در سالن تکثیر مرکزی

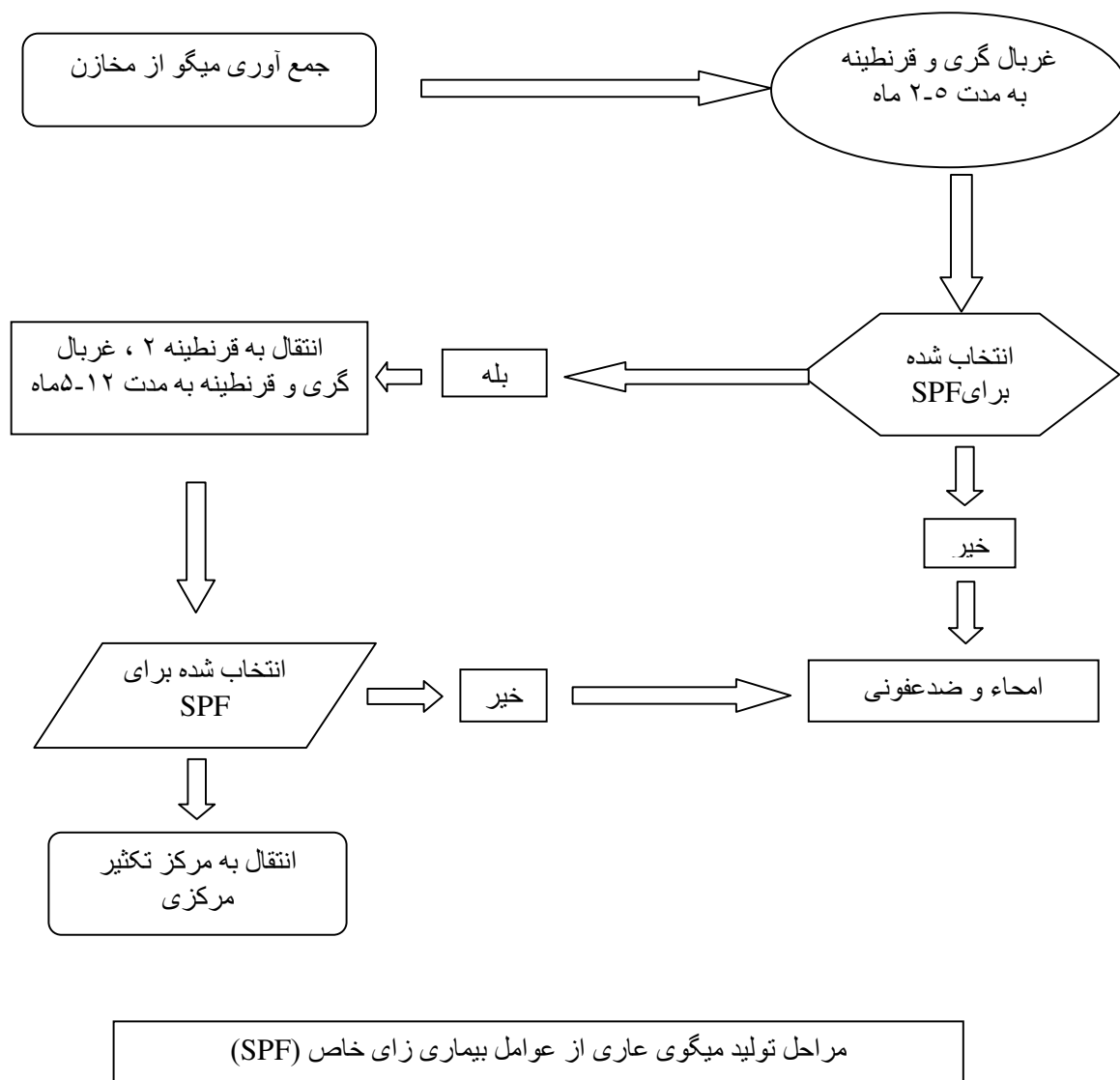
۱۳.۹ : غربال گری بچه میگوهای تولیدی و ایجاد نسل F2

۱۳.۱۰ : نگهداری و پرورش نسل F2 تا زمان بلوغ

۱۳.۱۱ : غربال گری مجدد و انتخاب پیش مولدین SPF

۱۳.۱۲ : صدور گواهی SPF برای پیش مولدین تولیدی

ماده ۱۴: ویژگی سالنهای پیش قرنطینه ، قرنطینه و سالن تکثیر مرکزی :

- ۱-۱۴- از نظر فیزیکی مجزا از سایر بخشهای مرکز بوده و بوسیله توری یا فنس از قسمت های اداری مرکز جداسازی گردند.
- ۲-۱۴- سالن پیش قرنطینه به منظور شستشو و نگهداری اولیه میگوهای وارد شده به مرکز در نظر گرفته شود.
- ۳-۱۴- سالنهای قرنطینه متناسب با ظرفیت تولید مجهز به مخازنی از جنس بتن و یا فایبر گلاس و یا مواد مشابه باشد. این مخازن باید قابلیت شستشو و ضد عفونی کردن را داشته باشند و مجهز به لوله آبرسان مستقل، زهکش اختصاصی و مجرای تخلیه آب و لوله های هوادهی می باشند.

- ۴-۱۴- کارکنان هر یک از بخش های قرنطینه اختصاصی بوده و ورود به سالن با رعایت کامل شرایط امنیت زیستی صورت گیرد.
- ۵-۱۴- سالنها باید سرپوشیده و دارای یک درب برای ورود و خروج کارکنان بخش قرنطینه و ورود و خروج میگو از طریق یک دریچه، پنجره و یا لوله صورت پذیرد.
- ۶-۱۴- در نظر گرفتن محلی در داخل سالن تکثیر مرکزی برای بسته بندی و پکینگ میگوهای SPF تولیدی
- ۷-۱۴- سالنها باید واجد رختکن مستقل و حوضچه ضد عفونی پا (حاوی محلول هیپوکلریت بیش از ۵۰ میلی گرم در لیتر ماده فعال) و محلی برای شستشو و ضدعفونی دست کارکنان و بازرسان با محلول پویدین آیوداین (۲۰ میلی گرم) در لیتر یا الکل ۷۰ درصد در جلوی درب ورودی باشد.
- ۸-۱۴- وسایل و تجهیزات مورد استفاده باید اختصاصی باشند.
- ۹-۱۴- سالنها باید دارای تأمین منابع آب مجزا بوده و خروجی آنها مستقیماً به سپتیک هدایت شود.
- ۱۰-۱۴- آب وارد شده به سالن ها باید با استفاده از موادی نظیر ازن و UV سالم سازی و تیمار گردد.
- ۱۱-۱۴- تمامی ظروف، ساچوک و موارد مورد استفاده بایستی اختصاصی برای هر تانک و علامتگذاری شده باشد و ساچوک ها در ظروف حاوی محلولهای ید یا هیپوکلریت کلسیم نگهداری شوند.
- ۱۲-۱۴- تمام ابزار و وسایل استفاده شده در سالنها، تانکها باید دارای علامت مشخصی باشند و برای هر سالن اختصاصی باشد.
- ۱۳-۱۴- ظروف پلاستیکی و حوضچه های استفاده شده باید شسته شوند و قبل از استفاده مجدد، با محلول هیپوکلریت کلسیم (۲۰ میلی گرم در لیتر) ضد عفونی گردد.
- ۱۴-۱۴- درب سالن قرنطینه باید دارای تابلوی هشدار " واحد قرنطینه - ورود ممنوع " باشند.
- ۱۵-۱۴- در هر سالن محلی برای استقرار و استراحت کارگران هر سالن در نظر گرفته شده باشد.
- ۱۶-۱۴- ورود هرگونه مولد جدید در طول دوره قرنطینه ممنوع بوده و باید از سیستم All in - All out استفاده نمود.
- ۱۷-۱۴- برای مولدین موجود در سالنها باید شناسنامه بهداشتی به همراه مشخصات کامل و دقیق از وضعیت آن تهیه و نگهداری شود.
- ۱۸-۱۴- کف و دیواره ها استخرهای بتنی محکم، غیر قابل نشت، کاملاً صاف و قابل شستشو و ضد عفونی باشند (خصوصاً در محل های ورودی آب که بیشترین فشار به آن وارد می شود).
- ۱۹-۱۴- درها باید دارای سامانه خودکار ورود و خروج به منظور حصول اطمینان بسته شدن پس از ورود و خروج افراد باشند.
- ۲۰-۱۴- کف استخرهای بتنی دارای شیب مناسب (جهت سهولت در خروج مواد دفعی و زائد و عدم تجمع آن ها در کف و تخلیه کامل آب)، باشد.
- ۲۲-۱۴- سالنهای مجهز به انشعاب آب سرد و گرم پرفشار جهت شستشو و نیز دستگاه پمپ فشار قوی و اسپری ضد عفونی با مخزن مناسب جهت ضد عفونی باشد.
- ۲۳-۱۴- کلیه لامپ های تعبیه شده در سالن باید دارای پوشش مناسب (قابل شستشو) باشند
- ۲۴-۱۴- تمام مواد به کار رفته در سالن باید قابل ضد عفونی باشند
- ۲۵-۱۴- سالنها از تهویه و نور کافی (نور طبیعی و یا مصنوعی) برخوردار باشد.
- ۲۶-۱۴- انتقال آب خروجی از طریق لوله با ابعاد و شیب مناسب بوده بطوری که از حالت ایستایی (سکون) فاضلاب جلوگیری شود.

۲۷-۱۴- محل مناسبی جهت نگهداری خوراک مورد نیاز در نظر گرفته شود.

۲۸-۱۴- محل مناسبی جهت نگهداری مستندات در نظر گرفته شود.

ماده ۱۵- کانال ها / شبکه های آب رسانی ورودی:

این کانال ها/ شبکه ها که به منظور دریافت و هدایت آب از منابع آبی مورد استفاده قرار می گیرند، باید:

۱-۱۵- آب مورد نیاز هر یک از بخش های تولید را با کیفیت مناسب تامین نماید.

۲-۱۵- لوله های انتقال آب و همچنین شیرها از جنس مناسب باشد تا در اثر تماس مستمر با آب دچار خوردگی و زنگ زدگی نشوند.

تبصره: به منظور جلوگیری از مسمومیت، استفاده از کانال و لوله های انتقال آب و همچنین شیرهایی از جنس گالوانیزه یا رنگ زده ممنوع می باشد.

ماده ۱۶- کانالهای خروجی، حوضچه های ضد عفونی، ته نشینی و تبخیر پساب:

۱۶.۱ کانال های خروجی باید سرپوشیده و دارای شیب مناسب به سمت سپتیک باشند.

۱۶.۲: حجم حوضچه سپتیک باید متناسب با ظرفیت آب مصرفی مرکز باشد.

۱۶.۳ از خروج و نشست آب فاضلاب به منابع آبی باید جلوگیری گردد.

۱۶.۴ عملیات ضد عفونی پساب خروجی با مواد ضد عفونی کننده مناسب صورت گیرد.

۱۶.۵ مخازن سپتیک باید سرپوشیده بوده و یا اینکه با توری پوشانده شود

ماده ۱۷- در نظر گرفتن مکانی به عنوان انبار نگهداری خوراک با امکان دسترسی آسان در مجاورت سالن قرنطینه و

نگهداری میگوها با امکانات زیر، ضروری می باشد:

۱-۱۷- کنترل دما، رطوبت و تهویه مناسب

۲-۱۷- پالت/قفسه (محکم، مناسب و قابل شستشو و ضد عفونی) جهت نگهداری خوراک

۳-۱۷- وسایل توزین و توزیع خوراک

۴-۱۷- درب قابل کنترل برای جلوگیری از تردد افراد متفرقه به انبار

۵-۱۷- کف و دیوارها قابل شستشو و ضد عفونی

۶-۱۷- امکان ورود و لانه گزینی جوندگان و پرندگان نباشد.

ماده ۱۸- سالن کشت جلبک باید دارای ویژه گی های ذیل باشد:

۱. جنس، ابعاد و رنگ آمیزی مخازن مورد استفاده در این سالن همانند مخازن پرورش لارو می باشد.
۲. این مخازن باید مجهز به لوله های آب رسان ، لوله های تخلیه و لوله های هوا دهی باشند.
۳. این سالن علاوه بر داشتن چراغ های روشنایی به تعداد کافی ، لازم است حداکثر نور طبیعی را دریافت و دمای آب آن به وسیله تجهیزات لازم قابل کنترل باشد.
۴. کف و دیواره ها قابل شستشو و ضد عفونی بوده و دتارای شیب مناسب جهت تخلیه آب باشد.

ماده ۱۹- سالن هج و نگهداری آرتمیا باید دارای ویژه گی های ذیل باشد:

۱. این سالن جهت تفریح سیستم آرتمیا باید مجهز به مخازن فایبر گلاس یا پلاستیکی استوانه ای با قاعده مخروطی شکل به حجم ۳۰-۵۰ لیتر باشند .
۲. مخازن مجهز به لوله های آبرسان و لوله های هواده بوده و تعداد مورد نیاز متناسب با ظرفیت تولید می باشد.
۳. کف و دیواره ها قابل شستشو و ضد عفونی بوده و دتارای شیب مناسب جهت تخلیه آب باشد.

ماده ۲۰- در نظر گرفتن مکانی به عنوان انبار نگهداری خوراک ، دارو ، مواد شیمیایی و وسایل و تجهیزات مورد نیاز مرکز بصورت تفکیک شده در مجاورت هر یک از سالن ها و با امکان دسترسی آسان، ضروری است.

ماده ۲۰: اتاق نگهداری خوراک و دارو، آزمایشگاه ، اتاق کشت جلبک ، اتاق هج آرتمیا ، رختکن و سرویس بهداشتی ، اتاق نگهداری وسایل و تجهیزات مورد نیاز ، دفتر مسئول فنی بهداشتی باید در محلی خارج از سالنهای قرنطینه و سالن تکثیر مرکزی ساخته شوند و صرفا از طریق یک درب ارتباط داشته باشند .

ماده ۲۱: مرکز باید دارای آزمایشگاه جهت انجام آزمایشات اولیه کشت باکتریائی و قارچ با ابعاد و ظرفیت مورد نیاز مرکز باشد.

ماده ۲۲- رختکن باید در محل ورودی به مرکز احداث شود و دارای شرایط وامکانات زیر باشد:

- ۱-۲۱- دارای شرایط بهداشتی (کف، سقف و دیواره ها قابل شستشو و ضد عفونی) و نور کافی و تهویه مناسب باشد.
- ۲-۲۱- دارای کمد های مناسب و مجزا(برای لباسکار و لباس شخصی) برای هر کارگر باشد.
- ۳-۲۱- دارای روشویی مجهز به آب سرد و گرم ، صابون مایع ، حوله کاغذیکبار مصرف و سطل درب دار باشد.
- ۴-۲۲- واجد حوضچه ضد عفونی و یا چکمه شوی در محل ورودی به سالن قرنطینه باشد.

۵-۲۳- لباس کار (چکمه ، ماسک ، کلاه و...) مناسب برای پرسنل و بازدیدکنندگان در نظر گرفته شود.
تبصره: در صورت به کارگیری پرسنل خانم، وجود رختکن های اختصاصی بانوان الزامی است.

ماده ۲۳- سرویس های بهداشتی به تعداد مناسب و دارای شرایط زیر باشند :

- ۱-۲۲- دارای شرایط بهداشتی ، نور کافی و تهویه مناسب باشد.
۲-۲۲- دارای روشویی مجهز به آب سرد و گرم ، صابون مایع ، حوله کاغذیکبار مصرف و سطل درب دار باشد.

ماده ۲۴- علاوه بر حوضچه های ضد عفونی در مبادی ورودی سالنهای قرنطینه ، به منظور ضد عفونی کفش /چکمه پرسنل حوضچه یا داکت ضد عفونی به همراه دستگاه پمپ فشار قوی و نیز دستگاه اسپری ضد عفونی با مخزن مناسب در محل ورودی مرکز (برای ضد عفونی چرخ ها و شستن و ضد عفونی دور تا دور خودروهایی که بنا به ضرورت ورود آن ها به مرکز اجتناب ناپذیر می باشد)، ضروری است.

ماده ۲۵- محلی مناسب به منظور دفن بهداشتی و یا سوزاندن و امحاء جعبه های حمل و میگوهای معدوم شده و..... در دورترین نقطه مرکز (به سمت درب ورود و خروج) به نحوی استقرار یابد که جهت وزش باد غالب به سمت سالنها سایر تاسیسات در نظر گرفته شود.

ماده ۲۶- مرکز باید نیروی برق مورد نیاز خود را از شبکه سراسری و یا ژنراتور اختصاصی ، تامین نماید.

ماده ۲۷- مرکز باید با دیوار یا فنس (حداقل به ارتفاع ۲ متر) به طور کامل محصور شده و از ورود افراد متفرقه و حیوانات به مرکز جلوگیری شود. تاسیسات باید حداقل فاصله ۲/۵ متری از دیوار (یا فنس) محیطی را رعایت نمایند.
تبصره ۱ : پارکینگ باید در ابتدای ورودی به مرکز و کاملاً تفکیک شده از تاسیسات اصلی و سایر تاسیسات جانبی مرکز ، در نظر گرفته شود.

تبصره ۲: در صورت نگهداری سگ نگهبان ، بایستی سلامت آن تایید شده باشد.

ماده ۲۸- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی متقاضی دریافت پروانه بهداشتی بهره برداری مرکز ، ملزم به معرفی و استخدام مسئول فنی بهداشتی برابر شرایط مندرج در ماده (۱۲) آئین نامه اجرایی نظارت بهداشتی دامپزشکی، می باشند. مسئول

فنی بهداشتی مرکز باید تعهد نامه رسمی (سپرده شده در دفاتر اسناد رسمی کشور) مبنی بر «انجام وظیفه کنترل کلیه امور بهداشتی مرکز مطابق شرح وظایف ابلاغی از سوی سازمان» را به اداره کل ارائه نماید.

ماده ۲۸- اشخاص حقیقی و یا حقوقی دارنده پروانه بهداشتی بهره برداری ملزم به رعایت موارد ذیل زیر نظر مسئول فنی بهداشتی می باشد:

- ۱-۲۸- تامین پیش مولد مورد نیاز متناسب با ظرفیت پروانه بهداشتی بهره برداری مرکز از منابع مجازو مورد تأیید سازمان دامپزشکی کشور (دارای پروانه بهداشتی بهره برداری معتبر)
- ۲-۲۸- اخذ مجوز بهداشتی واردات و گواهی سلامت (بهداشتی) برای ورود و حمل و نقل میگو پیش مولد و یا خوراک و.....
- ۳-۲۸- صدور گواهی بهداشتی حمل میگو از طریق سامانه یکپارچه قرنطینه و تأیید تخلیه آن توسط مسئول فنی بهداشتی مرکز در سامانه مذکور.
- ۴-۲۸- استخرها/تانک های نگهداری میگو باید پس از پایان دوره پرورش ، شستشو و با استفاده از ترکیبات مجاز ضدعفونی و به مدت ۷ روز آیش گذاری شوند.
- ۵-۲۸- ثبت مستندات وداده های عملیات (واردات، نگهداری ، تلفات، غذادهی، زیست سنجی، نمونه برداری و.....) ، اطلاعات و گزارشات توسط مسئول فنی بهداشتی به صورت منظم و دسته بندی شده (ترجیحا" تحت برنامه های کامپیوتری نظیر Excel) و نگهداری آن ها به مدت حداقل دو سال در محل مناسب جهت ارائه به بازرسین بهداشتی اعزامی از سوی سازمان/ اداره کل دامپزشکی اقدام نماید.
- ۶-۲۸- در تمامی مراحل رشد، مواد غذایی تر و زنده قبل از استفاده، از نظر عدم آلودگی به عوامل بیماریزا مطابق پیوست ۱ مورد آزمایش قرار گرفته و در صورت آلودگی، معدوم شوند

ماده ۲۹- این دستورالعمل در ۲۸ ماده، ۵ تبصره و ۶ جدول پیوست تدوین و از زمان ابلاغ لازم الاجرا می باشد

پیوست ۱:

فهرست عوامل بیماریزای مهم برای پایش و مراقبت در مرکز تولید میگو SPF

نام بیماری
1. Infection with Taura syndrome virus
2. Infection with white spot syndrome virus
3. Infection with yellow head virus genotype 1
4. Infection with infectious hypodermal and haematopoietic necrosis virus
5. Infection with infectious myonecrosis virus
6. Infection with <i>Hepatobacterpenaei</i> (Necrotisinghepatopancreatitis)
7. Acute hepatopancreatic necrosis disease (AHPND)
8. HepatopnacreaticMicrosporidiosis caused by <i>Enterocytozoonhepatopenaei</i> (HPM-EHP)
9. Viral covert mortality disease (VCMD) of shrimps
10. <i>Spiroplasmaeriocheiris</i> infection
11. Shrimp haemocyte iridescent virus (SHIV)
12. Haplosporidia
13. Gregarines

پیوست ۲:

حريم بهداشتی مرکز نگهداری و پرورش میگو SPF، با اماکن دامی و صنایع وابسته به دام (بر حسب متر)

مرکز نگهداری و پرورش میگو SPF	اماکن دامی و صنایع وابسته به دام	
۵۰۰	اصلاح نژادی و تحقیقاتی	مراکز نگهداری و پرورش گاو و گاومیش، گوسفند و بز، شتر
۱۰۰	داشتی (شیری و گوشتی) و پرواربندی	
۵۰۰	اصلاح نژادی و تحقیقاتی	مراکز نگهداری، تکثیر، پرورش و سوارکاری اسب و استر
۱۰۰	مراکز نگهداری و پرورش اسب سیلیمی	
۱۰۰	مراکز تکثیر و پرورش اسب	
۱۰۰	کانوهای سوار کاری، پرورشگاه ها و مراکز تربیت اسب	
۱۰۰	خرگوش، نوتریا، سمور (خز)، ابلتیس (پلی کت) و روباه	مراکز نگهداری و پرورش حیوانات پوستی و آزمایشگاهی
۱۰۰	چین چپلا و حیوانات آزمایشگاهی	
۱۰۰	نگهداری و پرورش سگ و گربه	
۱۰۰۰		مراکز نگهداری و پرورش ماکیان (مرغ و خروس) و سایر ماکیان
۵۰۰		
۵۰۰	نژادی و تحقیقاتی	
۲۰۰		
۲۰۰	تخمگذار و گوشتی	
۱۰۰	مراکز پرورش و نگهداری پرندگان زینتی	
۲۰۰۰	مراکز تکثیر و پرورش آبزیان	
-	مراکز نگهداری و پرورش زنبور عسل	
۲۵۰	عرضه و کشتاری	دام
۲۵۰	جوجه کشی	کارخانجات صنایع وابسته به دام
۲۵۰	خوراک دام و طیور و آبزیان	
۵۰۰	کارخانجات تبدیل ضایعات	
۲۵۰	کشتارگاه دام و طیور	
۱۰۰	کارگاه فراوری و بسته بندی و سردخانه فرآورده های خام دامی	
۲۵۰	کارگاه فراوری و بسته بندی و سردخانه فرآورده های آبزیان	

پیوست ۳:

حداقل فاصله مرکز نگهداری و پرورش میگو SPF از صنایع غذایی، صنایع آرایشی و بهداشتی، صنایع دارویی و سایر واحدهای صنعتی و خدماتی (بر حسب متر)

مرکز نگهداری و پرورش SPF میگو	عوارض تاسیساتی	
۲۰۰	سطح ۱	صنایع غذایی
۳۰۰	سطح ۲	
۵۰۰	سطح ۳	
۱۰۰۰	سطح ۴	
۱۰۰۰	سطح ۱	صنایع آرایشی
۱۰۰۰	سطح ۲	
۱۵۰۰	سطح ۱	صنایع دارویی
۲۰۰۰	سطح ۲	
۲۰۰	گروه ۱	سایر واحدهای صنعتی و خدماتی
۲۵۰	گروه ۲	
۳۰۰	گروه ۳	
۵۰۰	گروه ۴	
۱۰۰۰	گروه ۵	
۱۵۰۰	گروه ۶	
۱۵۰۰	گروه ۷	
* موضوع بخشنامه شماره ۴۶۳۸/د مورخ ۱۳۸۸/۰۶/۲۲ (ضوابط و معیارهای استقرار اماکن دامی و صنایع وابسته به دام)		

پیوست ۴:

حداقل فاصله مرکز نگهداری و پرورش میگو SPF از جاده، راه آهن و فرودگاه*
(بر حسب متر)

مرکز نگهداری و پرورش میگو SPF	عوارض تاسیساتی	
۱۰۰	فرعی	حریم جاده
۱۵۰	آزادراه، بزرگراه و اصلی	
۵۰۰	منطقه ای	حریم فرودگاه
۱۰۰۰	اصلی	
۲۰۰۰	بین المللی	
۲۰۰	حریم راه آهن	
* موضوع ابلاغیه شماره ۰۲۰/۲۸۳۲۸ مورخ ۱۳۹۱/۰۹/۱۱ وزیر محترم جهاد کشاورزی		

تبصره ۱: فواصل تعیین شده برای جاده، از آکس جاده محاسبه می شود.

تبصره ۲: فواصل تعیین شده برای فرودگاه ها، از حریم زمین محل احداث فرودگاه محاسبه می شود.

پیوست ۵:

حداقل فاصله مرکز نگهداری و پرورش میگو SPF از سکونتگاه ها * (بر حسب متر)

مرکز نگهداری و پرورش میگو SPF	عوارض تاسیساتی	
۲۰۰۰	کلان شهرها	
۱۵۰۰	مراکز استان ها (به جز کلان شهرها)	
۱۰۰۰	مراکز شهرستان (به جز مراکز استان ها و کلان شهرها)	
۸۰۰	بیش از ۵۰۰۰۰ نفر	شهر
۶۰۰	تا ۵۰۰۰۰ نفر جمعیت	
۴۰۰	بیش از ۱۰۰ خانوار	روستا
۲۰۰	تا ۱۰۰ خانوار	
<p>* موضوع ابلاغیه شماره ۰۲۰/۳۳۸۸۴ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۲ وزیر محترم جهاد کشاورزی تبصره ۱: سکونتگاه ها به کلیه شهرها، روستاها، شهرک های مسکونی و مجتمع های مسکونی که دارای حداقل بیست خانوار ساکن می باشند، اطلاق می شود (ملاک تشخیص جمعیت خانوار آخرین سرشماری مرکز آمار ایران می باشد). تبصره ۲: حریم در نظر گرفته شده نافی رعایت ضوابط و مقررات سایر ارگان های مسئول قانونی از جمله سازمان حفاظت محیط زیست نخواهد بود.</p>		

پیوست ۶- ویژه گی فیزیکوشیمیائی ، میکروبی و حد مجاز فلزات سنگین آب :
جدول (۱) : ویژگی های فیزیکوشیمیایی آب:

۲۰-۳۰ درجه سانتی گراد	دما
۲۵-۳۵Ppt	شوری
۴-۵ppm	اکسیژن
۸-۸/۵	pH
۲۰-۳۰ سانتیمتر	شفافیت آب
< ۰/۱ ppm	Ammonia (NH ₃)
< ۰/۱ ppm	Nitrite (NO ₂)
< ۱۰ ppm	Nitrate (NO ₃)
< ۰/۰۰۳ ppm	H ₂ S

جدول (۲) : ویژگی های میکروبیولوژی آب:

حداکثر مجاز (سلول در میلی لیتر آب)	نوع باکتری
۳۰۰۰	اشریشیا کلی (E.Coli)

جدول (۳) : حداکثر مجاز فلزات سنگین آب:

واحد اندازه گیری	مقدار مجاز (حداکثر)	ویژگی
ppm	۰/۰۳	کادمیوم
ppm	۱	منگنز
ppm	۱	آهن
ppm	۰/۱	روی
ppm	۱	قلع
ppm	۱	کروم
ppm	۰/۱	سرب
ppm	۰/۰۰۴	جیوه
ppm	۰/۱	نیکل
ppm	۰/۱	آلومینیوم
ppm	۰/۰۱	مس

